ماچی یەکەم ... ڕۆمان ... کەریم کاکە

[بۆ خوێندنەوەی ئەم ڕۆمانە کلیکی ئێر□ بکەن ......]

زیکەزیك ... فەرمان احمد

لەوەتەی ڕۆمان وەک ژانرێکی ئەدەبی سەری هەڵداوە، ڕۆژبەڕۆژ زیاتر جێگەی خۆی قایم کردووەو ئیدی وەکی یەکێک لە باڵاترین ژانرە ئەدەبییەکان، بووەتە کەناڵێکی زیندووی گوزارشتکردن لە خەمە مرۆییەکانی سەردەم(1)، بۆیە لێرەشەوە ڕۆمان وەک ژانرێکی ئەدەبیی زیندوو، بەردەوام لێکۆڵینەوەو ڕانانیشی بەدووی خۆیدا هێناوه بۆ دەرخستنی لایەنە ئیستاتیکیەکانی یان ڕەخنە یاخود قسەکردن لەسەر پەیامەکەی.

لە دیدی ئورهان پاموکیشەوە ڕۆمانەکان ژیانی دووەمن(2)، لە هەر کۆمەڵگایەکەوە بێن واقیعی (ڕەنگ و ڕووخسارو کەس و جەنجاڵییەکان و

عەقڵیەت)ی ئەو کۆمەڵگایە وێنا ئەکەن . ڕۆمانی زیکزیکە کە نووسەری ئێرانی ئەحمەدی غوڵامی بنووسێتی و مەریوان هەڵەبجەی کردوویەتی بەکوردی ، ڕۆمانێکی قەبارە بچووکە‌و لە توێی نەوەد ڕووپەلدا، ململانێی نەوەکان، یان چیرۆکی عیشقەناکامەکانمان بۆ دەگێڕێتەوەو پێمان ئێژێت کە عەقڵیەتی دەسەڵاتداری لەو کۆمەڵگایەی کە ڕۆمانەکەی لێوە هاتووە، ئاوێنەی عەقڵیەتی تاکەکانێتی واتە عەقڵیەتێکی (کۆنەپارێزی و باسالاری)، کە لە هەوڵی ئەوەدایە تاك لە جڤاتدا بتوێنێتەوەو تۆ بکات بە خۆی و چ بکەی و چ نەکەی ئەوانی دی بۆتی دیاری بکەن، بەردەوامیش ئەیەوێت شوناسی تاکگەرایت لەتاك بسێنێتەوە، و ئازادییەکانت سنوورداربکات و نەهێڵێت خۆت بیت بەجۆرێک کە ئەبێت هەمووان ئەوەبن کە سیستەم ئەیەوێت لێیان، واتە بەهەمان نەزمی هەڵپەڕکێکە هەڵپەڕن و لە ڕیزەکە دەرنەچن. دەنا دواجار سیستەم ڕێگەی خۆی هەیە بۆ توانەوەی تاک لە چڤات و کپکردنی دەنگی ئەو زیکەزیکانەی ئێرەوئەوێ کە لێ ناگەڕین بە ئەرخەیان بنووێ و خەوی نەزڕێ، خودی مرۆڤیش کە ئەو سیستەمەی دروست کردوە شارەزاترین و بەد ترین دوژمنی خۆیەتی، کە چۆن سزاگەلێکی وەکی ژووری انفرادی ئەخوڵقێنێ و وادەکات تاکی یاخی لە سایەیدا ڕۆژێ گوێیەک ڕۆژێ پەنجەیەک هتد … هەڵوەرێنێ و خۆی بخواتەوە.
لە ڕۆمانەکەوە :((ڤانکوخ گوێی لێکردبووەوە بۆئەوەی بیخوات، بەڵام بەنەوشە دەیگوت ئەم قسە هەلەق و بەلەقانە چییە لەتاوعیشقەکەی وایکرد)).

لە هونەری ڕۆمانووسیندا، دەسپێک هەم بۆ خوێنەر هەمیش بۆ نووسەر زێدەتر جێی بایەخە. بەشێوەیەک ئەبێت ئەو چەند دێڕەی سەرەتا وا بکات خوێنەر بە تاسوقەوە تا کۆتایی لەگەڵ ڕۆمانەکە بچێت و دەرخەری چەقی ڕۆمانەکەش بێت.هەربۆیەشە سەروەختی نووسین، نووسەرانیش زۆر بۆیان گرنگەو دڵیان لە مشتیانەو نیگەرانن لەوەی کە لە کو□□و□و بەچی دەست پێ بکەن. بنووس لە زیکزیکەدا بەم پەرەگرافە سەرنج ڕاکێشەی کە لێرەوبەدواوە دێ دەست پێ دەکات کە خوێنەر کەمەندکێشی نێو دنیای ڕۆمانەکە دەکات و چاوی خوێنەر هەر کە دەچێتە سەر ئەم دێڕانە بایەخ و جوانی ڕۆمانەکە هەست پێ ئەکا.((کۆتایی هەرشتێک واتە مەرگ و مەرگیش شتێکە تا کەسێک ئەزمموونی نەکات، تێیناگات و کاتێکیش کە ئەزمموونی کرد ئیدی ئەزموون کردنی بۆ خۆی و کەسانی تریش سوودی نیە، باوکم مەرگی بە خراپترین شێوە ئەزموون کرد. لەسەر محاجەرەی هۆڵی فوتساڵەکە دانیشتبوو تۆپێک بەر سەری کەوت، سەری بەر دیوارەکە کەوت و کەوتە سەر زەوی و مرد)).

ئەم پەرەگرافە بە جۆرێک جێی خۆی گرتووە، زیادەگۆیی نییە ئەگەر بڵێین هەموو ڕۆمانەکەیە یاخود هەموو ڕۆمانەکە لەمەدا کۆبوەتەوە.لە باسی مەرگی باوکیدا گێڕەرەوە کە بابەک ڕەزایی کارەکتەری سەرەکییە مەرگی باوکی تەنزاندووە، پوچی و بێ مەعنایی ژیان و لاوازی مر□ق ل□بەرامبەر مەرگدا باڵی بەسەر ئاسمانی ڕۆمانەکەدا کێشاوە.

ئەز نازانم بۆ ئەم دواییانە هەرچی ڕۆمانێکی ئێرانی ئەخوێنمەوە تەمی ڕەش ئاسمانەکەی گرتوەو لە مەرگ یا هەڵوەرینی خەونەکان ئەدوێ.وەک لە پەرەگرافی یەکەمدا باوکی گێڕەرەوە، مەرگ کۆتایی بە خەونەکانی ئەهێنیت و ناهێڵێ ئەوەی ئەیەوێ کە ئەنجامی یارییەکەیە بی بینێت و چەند دێڕێک دواتر و لە هەمان پەرەگراف خودی گێڕەرەوەش دوای باسکردنی مەرگی گاڵتەجارانەی باوکی، مەرگی خۆیشی ڕادگ□یەنێ،هایتە ئێژێ((بێزار بووم لە تۆپ و دواجاریش تۆپێک دای لە ناوەڕاستی خەونەکانم.کاتێک ئەنجامی هەڵبژاردنەکانی خولی نۆیەمی سەرۆک کۆمارییان ڕاگەیاند……وەک بڵێیت هەموو شتێک وێران بوو)).

ڕۆمانەکە کە لەسەر سێ هێڵی سەرەکی دەچێت ئەو سێ هێڵە سەرەکیەش لە دەرەوەی واقیع نین چیرۆکەکانی لە واقیعەوە سەرچاوەی گرتوە. یەکێکی دیکەش لە چیرۆکەکانی نێو ڕۆمانەکە کە باسکردنە لە چیرۆکی خۆشەویستیی بابەکی گێڕەرەوە، هەر ئاوێتەکراو گرێدراوی باس و چیرۆکەکانی تری نێو ڕۆمانەکەیەو بە هەمان شێوە ئاکامەکەی هەڵوەرێن و نائومێدییە، دوای ئەوەی لەگەڵ بەنەوشە لەسەر کاری ڕۆژنامەوانی دەگیرێت و دەخرێتە زیندان .

ئەگەر تۆزێ بێینە دەر لەو باسە، پانزە شانزە ساڵێک ئەبێ(زیکزیکەم) نەژنەوتگە ، بۆ من گەڕانەوەیەکی جوان و بیرهێنانەوەیەکی چێژ بەخش بو، بە منداڵی لە نێو دڕکوداڵەکاندا گوێمان ڕائەدێرا تا دەنگی زیکەزیکی ئەو مێشولە ببیستین و لە بۆسەدابوین تا بیگرین و لە نێو دەستمان حەپسی کەین، تا بەتەنێ بۆ ئێمە بخوێنێ، بەس نەمان ئەزانی لە سروشتی خۆی دایماڵی ڕەنگە درەقەتی ئەوە نەیە لە نێو دەستاندا بێ و بمرێ، بۆیە دواجار باڵێ یا کلکێ یا گوێیەکی لێ ئەبووەوەو ئەمرد، ئێمە چێژمان لە گرتنی ئەو چشتە جیاوازە وەرئەگرت ئاخر ئەو بەتاریکی شەودا کە هەناسەی ئەدا ڕوناکییەک بە پاشیەوە دادەگیرسا و ئێمەش بە دووی ئەکەوتین تا خامۆشمان ئەکرد، ئەو وەخت پێیان ئەگوت گۆهەسارە،هەتا زێدەتر بیر لە تایبەتمەندی ئەو مێشولەیە بکەینەوە، چاکتر بۆمان

دەردەکەوێ ئەو ڕۆمانە لە چی ئەدوێ و بۆ بەوناوەوەیە.

خوڵاسەی ڕۆمانەکە ئەگەر چی کلک و گوێ کراوە و سانسۆرکراوە لە کەوی نەکراوەو پەیامەکەشی گمنە بووە. ئەمەش دیالۆگێکی تری نەو ڕۆمانەکەیە دوای ئەوەی بابەک ئەچێتە بەرەکانی جەنگ لەگەڵ فەرماندەکەی ئاشنایەتی پەیدا دەکات، کە مامۆستا بووە و دورخراوەتەوە بۆ بەرەکانی جەنگ.

((وتی "تۆ تا ئێستە کەرێتیت کردوە

وتم "نەخێر قوربان

وتی: کەواتە دەیکەی، دەزانی چی

وتم"چی قوربان

وتی : تۆش لەو کەسانەی کەرێتی لەگەڵ ئازادیدا تێکەڵ دەکەی)).

سوپاس بۆ کاک مەریوان هەڵەبجەیی وەرگێڕانێکی جوانی بۆ ڕۆمانەکە کردوە.

-——————————

پەراوێزەکان:

(1)بنیاتی ڕووداو- ئاری عوسمان خەیات

(2)ڕۆمانووسی سادەو هی بیرکەرەوە – ئورهان پاموك

چەمکی بکوژەکانی تاك … ئەرسەلان مەحمود

-1-

لەنێوان چەمك و چەکی بکوژەکاندا، جیاوازییەك ئەگەر هەبێ، لەشێوازی کوشتنەکەدایە، ئەگەر نا لەواقیعدا هەڵگری یەك ئامانجن، ئەویش تێکدانی ژینگەو مرۆڤ کوشتنە. زۆرن ئەو چەك و چەمکە کەکوژو ڕستکراوانەی ملیۆنەها مرۆڤ لەژێریاندا، بوونەتە قوربانی و قەڕە بروت.

"بەرژەوەندی گشتی"ی، وەك یەکێك لەم چەك و دەستەواژە بکوژانەی مرۆڤ وەك تاك و، میحوەری ئەم باسەی ئەمجارەی ئێمە بەدیاریکراوی،

هەرچەندە دوراییە مێژووییەکەی لە ئەدەبیاتی سیاسیدا، دەگەڕێتەوە سەردەمی سەرهەڵدانی دەوڵەت نەتەوە، بەڵام تا ئێستایش بازاڕو هەژمونگەرایی خۆی، تایبەت لەناو گەلانی خۆرهەڵات و میللەتانی لەمەڕ خۆماندا، نەك هەر لەدەست نەداوە، تا دێ بەڕێمەنتر دەبێت.

هەستیار نەبوونی تاك، لەهەمبەر هێزە بکوژە شاراوەییەکەی ئەم چەمکە، ڕاستییەکەی نامەیی نیە لەبەرگوکەوتندا، بەڵکە ناهۆشمەندییە لەپزانە واتاگەرییەکەیدا.
بەدڵنیاییەوە، زۆر وتنەوەی ئەم چەمکە لەوتاردانی سیاسیەکان و بانگەوازی دەستەجەمعیگەراییدا، وایکردوە کەسێك نەمابێ دورو نزیك ئاشنای ئەو چەمکە نەبووبێت، بەڵام لەواتا_ناوەرۆکدا، وەها هەستیاری و هۆشمەندییەك ناڕون و زۆریش سیحراوی و تەمومژاوییە.
ئەمە تۆمەتبارکردنێك نیە بەمروڤتانەوە ناتاگایانە، فەرموو با بەیەکەوە ئەمە ڕوونیبکەینەوە:

ئێستا وا ئەژمار بکەو بهێنە پێش چاوی خۆت، بەیەکەوە گفتووگۆمانە:
تۆ وەك تاکێك، ئایا هەرگیز پرسیاری ئەوەت لەخۆتکردوە ئاخۆ خودی “بەرژەوەندی” چیەو لەچیدایە؟ ئایا دەزانی مەبەست لە”گشت”و، “گشتاندنی بەرژەوەندی”، پاڵنەرەکە چیەو بەچیە؟ باشە هەرگیز دەردەشەی ئەوەتکردوە لەخۆتدا، ئاخۆ ئەوەی دەبێت دەستنیشانی”بەرژەوەندی”و سیاغەی”بەرژەوەندی”یەکان بکات، وەك ماف، وەك ئەرك، ئەو شتە، یا ئەو کەسە دەبێت کێبێت؟ یەکێ پێکهێنەرە بنەڕەتییەکەی کۆمەڵگەی مرۆیی،” بەمانا مەدەنی و مۆڕاڵەکەی ” کێیە؟ مرۆڤە وەك تاك، یا یەکە دەستە جەمعییەکە؟ یا بۆنمونە کاتێك دەگوترێت: سازانی نیشتمانی لەبەرژەوەندی گشتیدایە. بەهای ئەو سازانە لەچیدایە؟ لەسازشکاری یەکە دەستە جەمعییەکاندا بەخاتری ماف و ئازادییەکانی تاك یا لەسەر لەماف و ئازادییەکانی تاك بەخاتری یەکە دەستە جەمعییەکە؟ هەر بەڕاست بەدەنگبوونی تاك لەهەمبەر پرسە چارەنووسسازەکاندا، سازشکردنی لەسەر ماف و ئازادییە فەردییەکان، لەبەرژەوەندی گشتیدایە؟ یا بە پێچەوانەوە، بەرژەوەندییە گشتییەکە لەدەنگ و هاتنە سەر هەست و جوڵانی تاکدایە؟

راستییەکەی، پێگەو رۆڵە بنەڕەتییەکەی تاك لەبەرژەوەندی گشتیدا، ونە. چونکە ئەوەی ئەو بەرژەوەندییە گشتیە سیاغەو دیاریدەکات، لەبنەمادا تاك نیە، لەبوعدە کۆمەڵایەتییەکەدا یەکە دەستەجەمییەکەو، لەڕوانینە سیاسیەکەیشدا حکومەت یا دەوڵەتە.
کاتێك دەگوترێت” بەرژەوەندی گشت” واتا تاکەکانی کۆمەڵگە، دەبێ

یەك ئاڕاستەو، یەك میکانیزم و، یەك ئامانجیان هەبێت، بەدیهێنەری ئەو ئامانجەیش، تەنهاو تەنها " یەکە دەستەجەمعیەکە یا دەوڵەت & حکومەت"ە، بەڵام ئایا وەها بڕیاردانێك بەبێ گەڕانەوە بۆ تاك، دروستە؟ ئەمە بەڕەهاییەوە زەوتکردنی ماف و ئازادی تاك نیە؟ ئایا دەوڵەت و حکومەت ل□ بنەمادا، یانی مر□ق؟ ئایا مافی وەها ڕەها لەخاوەندارێتیکردندا، زەوتکردنی مافەکانی مر□ق و ئازادی تاك نییە وەك یەکە پێکهێنەرەکەی کۆمەڵگە ل□ بنەڕەتدا؟ مەگەر دواجار هەر هیچ نەبێت تەتەڵەی تایتڵەکە، ل□ هەڵسەنگاندنی بەرژەوەندییەکان و بەهای ئەو بەرژەوەندییە گشتیانەدا، ماف و ئەرکی تاك نیە؟

لەفەلسەفەی ئازادیخوازیدا، تەنها تاکەکان مافی ئەوەیان هەیە، بەرژەوەندی و ئامانجەکانیان، دەستنیشانبکەن و، چۆنیەتی دەست□ بەرکردنیشیان هەڵبژێرن، نەك بەناوی بەرژەوەندی گشتیی□وە، دەسەڵات" بەمانا کۆمەڵایەتی و سیاسیەکەی" ئەم چەمکە وەك ئامرازێك بەکار بەرێت تا لەو ڕێگەیەوە ئەو ماف و ئازادییە لەتاك بستێنێت.

مێژوی کورد، تایبەتیش لەم دو دەیەی ڕابردویدا، بەدیاریکراویش لەم بەشە ڕزگارکراوەیدا، تەژییە لەوەها گشتاندن و خەساندنی ماف و ئازادی تاکەکانی، تەنانەت هەر کەسێك دەرچووبێ لەوەها بانگەوازو تەبلیغاتێك، بەدژە کوردو، دژە نەتەوەو، دژە نیشتمان و، خیانەتکارو، بەرژەوەندیگەراو، خۆپەسندو، خۆبەزۆرزان و، سەدەها لەناوو ناتۆرەی تری پڕوو پووچ، ئەژمارو پێناسەو تۆمەتبارو لەقەڵەم دراوە!

ئێمە پارلمانمان هەیە، بەڵام بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە، پەك دەخرێت، حکومەتمان هەیە، بەڵام بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە ئەتك دەکرێت، دامەزراوەی دادوەریمان هەیە، ماچێك بەلادان لەئاداب و بەرژەوەندییە گشتیەکە ئەژمار دەکات، بەڵام بێدەنگبوونی خ□ی و بێدەنگکردنی تاك لەبەرامبەر فەرهوتکردنی سەرخان و ژێرخانی نیشتمانی و بەهەدەردانی سەرمایی مرۆیی، لەبەرژەوەندی گشتیدا دەبینێت!

ئەگەرچی هەڵبژاردنی پاڕلمان، هەڵبژاردنی بەرژەوەندی گشتینیە، لەڕاستیدا ئەوە هەڵبژاردنی دامەزراوەی یاسادانان و چاودێرییە، دامەزراندنی حکومەت، دامەزراندنی دامەزراوەی بڕیادانی بەرژەوەندی گشتینیە، لەبنەمادا ئەوە دامەزراندنی ئامرازی جێبەجێکردنە، مافی ئەوەیان نیە ل□ب□ری تاك سیاغەی بەرژەوەندی بکەن و بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە بڕیار بدەن، بەرژەوەندی گشتی ڕای گشتی دەبێ سیاغەی بکاو بیکاتە بژاردەو بەربژێری خۆی.

هەڵگرساندنی جەنگەکان، پشتکردنە میللەتکەت و ڕوکردنە بێگانەکان، زەوتکردنی ئازادییە فەردییەکان، لەکوێی بەرژەوەندیە گشتییەکاندان؟ بەشێنەوەی فەلسەفەی مشەخۆری و شەڕە خۆری، لەهەڵبژاردن بەبەها تر کردنی دەنگدەر، بەحزبیکردنی کۆمەڵگەی مرۆیی، تاك ڕەهەندگەرایی لەبڕیاردان و دەرکردنی ڕاسپاردە هەستیارەکاندا، بەحەوت پشت ناچنەوە سەر ئەو چەمکە ڕستکراوەو فڕیان بەسەر بەرژەوەندییە گشتییەکانەوە نییە، بەرژەوەندی گشت مافێکە مەدەنی و فەردی.

هەموو ئەو هێزو دەسەڵاتە حکومی و هەمەکیانەی بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە بانگەوازو بریار ئەدەن، لەبنەمادا شمولی و دژی بەرژەوەندی گشتین، ئەمە دەبێ بەیاسا ڕێکبخرێت، لەوێیش بەولاوە دەبێ لەچوارچێوەی دەستورو سیستمێکدا ئەوپەڕی دیمۆکراس، نووسرابێ و، پەسەندکرابێ و جێگر کرابێت.

—

تێبینی: ئەگەر ژیان بوار بدا، زنجیرە وتارێکی ترمان سەبارەت بە" چەمکە بکوژەکان " بڵاودەکەینەوە.

پەرلەمانتاران لە کوێن؟!…

شەرزاد وەڵاتدۆست

زۆر و زەوەندنی قەیرانەکان لەم هەرێمە زۆربەی چین و توێژەکانی هێنانەوەتە ناڵە و هاوار ، کە ئەمەش بەرەنجامی حکومڕانییەکی شکستخواردی 25 ساڵەی ڕابردووە ، لەگەڵ ئەوەی دەنگی ناڕازی لە هەموو لەیەکەوە دەبیسترێت و جاروبار چین و توێژێکی کۆمەڵگا ڕۆژانە چەند کاتژمێرێک دێنە سەرشەقام بۆ داواکارکردنی مافە سەرەتاییەکانیان ، گەرچی باش دەزانن دەسەڵاتدارانی دوو حزبی دەسەڵاتدار هیچ گوێ بەوە نادەن و ناچنە ژێر باری داواکانیان ، بەڵکو دەزانن لە کۆشک و تەلارەکانیان پێکەنیان بەم شتانە دێت ، هەربۆیە دوای چەند کاتژمێرێک لە شەقام پێوان و وتنەوەی چەند دروشمێکی سواو کۆتایی بە خۆپیشاندانەکانیان دێنن و هەمدیسان ڕێگای ماڵەوە بە نائومێدی دەگرنەوە بەر.
لە ئەوەی من لێرەدا دەمەوێت باسی لەوە بکەم بوونی ئەو 111

ئەندام پەرلەمانتارێ ، کە بە دەنگی هاوڵاتیان گەیشتوونە ئەم ئاستە لە زۆرینەیان کەومات لێی دانیشت و دەستیان بە کڵاوی خۆیانەوە گرتووە تا با نەیبات ، گەرچی ژمارەیەکی زۆر کەمیان نەبێت کە ژمارەیان لە پەنجەکانی دەست تێپەرناکات جاروبار لە سەرشاشەی تیڤییەکان سوکە گلیەک لەو دەسەڵاتە دەکەن کە وای کرد لە ماڵ دابنیشن وببن بە موچەخۆری بنیدوار ،بە موچەیەکی چەند ملیۆنی و خانوی باش و ترومبێلی گرانبەها ڕۆژگاری پێ لە قەیران بەڕێبکەن! ، جگە لە بوونی ئەو سەدان پارلەمانتارە خانەنیشینکراوەی کە ساڵانە بوجیەکی زەبەلاح بە ماندوو بوونی سەرکورسی 4 ساڵای ئەندام پەرلامانتاریان خەرج دەکرێت ، کە لە سایای دەرکردنی کۆمەڵێک یاسا لە بەرژەوەندی گەندەڵکاران و گوێرایەلی تەواویان بە دەسەڵات بەم ڕۆژی ئەمڕۆیان گەیاندن و توشمان بە ڕۆژگەلێک کە قەیران و گیروگرفت بەرەکی هەموومانی گرتووە و دیار نیە ئاخۆ کەی دەستمان لە هەڵدەگرێت.
ئەگەر ڕۆژانی بەر لە هەڵبژاردن وەبیرخەمانن بەنینەوە دەبینن ئەو ئەندام پەرلەمانتارە کەوماتەنەی ئەساتا ، ئەوسا بولبولی سەرتیڤی و سواڵکەری کوچە وکۆلانەکانی شار و لادێکانی ئەم مەملەکەتە بوون بە کۆکردنەوەی چەند دەنگێکی زیاتر بە بەڵێنی باقوبریق و درۆینە ، ناونانی ئەو ئەندام پەرمانەنە بە (پارلەمانتاری بندیوار) هاوشێوەی هەزاران موچەخۆری دەستکردی دوو حیزب زۆر شیاو دەبێت ، چونکە هاوشێوەی ئەوموچە خۆرانەی کە دەسەڵات تەنیا بە دەنگدان و لایەنگری حزبی کردبوونی بە موچە خۆر بە هیچ ئەرک و ئەجامدانی خزمەتێک بە لە هیچ داەمەزراویەکی حکومی ، ئەمانیش ئێستا بە بوونی هیچ ئەرک و بوونی هیچ پەرلەمانێک موچەیەکی باش دەچێتە سەر ژمارەبانکی و گیرفانیانەوە.
ئەگەرچی لەم خولەی پەرلەمان هەوڵدەدرا پەرلەمانێکی چالاکتر و کاریگەرتر بێتە ئاراوە ، بەڵام دیارە بوونی پەرلەمانێکی بەوجۆرە لە بەرژەوەندی دەسەڵاتیکی گەندەڵ و شکستخواردوو دا نیە ،هەر لەبەر ئەم ئاقیبەتی پەرلەمان بەڕۆژی ئەمڕۆ گەیشت ،بەڵام ئەوەی جێی تێرامانە بە هەڵوێستی زۆرینەوی ئەندام پەرلەمانتارانە کە لە دوای ناردنەوە ماڵەوەیان تەنیا لە پێناو بەرژوەندی خۆیان ئامادەنەبوون و نین بە بێ دەربڕنی هیچ گلەیی و گازندەیەک ، هەرنەبا چەند کاتژمێرێک کەوتبانە ناوڕیزی خۆپیشاندەرانی بەش مەینەتی ئەم هەرێمە و لە ژێر لێویانەوە بە کزی وتبایان “نا” ، لەکاتێکدا خۆی وا دەشیا هەر 111 پەرلەمانتار کەوتبانە جەرەک لە مانگرتنی بەردەوام لە ناو تەلاری پەرلەمان بە بەگەڕخستنەوەی ئەم دەزگایە ، ئەگەر ئەمەیان بە لابردنی ئەو گلەیی بەدەنگ بوونە و

رازی کردنی دەنگدەرەکانیشیان کردبا هەر گونجاو دەبوو ، بەڵام کاتێک پەرلەمانتارگەلێک ئەلقە لە گوێی حزب و چەند بەرپرسێکی گەندەڵبێت ، بێگومان هیچ کات شتێکی وا ڕوو نادات و دەبێ هەر چاوەڕێی سەرکردەکانیان بن کە لە غروری دەسەڵات بێنە خوار و ببینن کە کورسی و مێزی شوێنی یاسا دانان و چاودێری حکومەتی ئەم هەرێمە تەزی لەسەر نیشتووە.

خۆپیشاندانی ناڕەزایەتی دژی ترەمپ وتریزا مەی لەبەریتانیا … نوری بەشیر:

بەجیا لەناڕەزایەتیەکی زۆر بەدوای هەڵبژاردنی ترەمپی سەرۆکی ئەمریکادا، کە بە سەرۆکێکی راسیست و دژی ژن و دژی خارجی و سەرمایەدارێکی مشەخۆر و دژی ئینسانی دەناسرێت. بەدوای سەردانەکەی تریزا مەی سەرۆک وەزیرانی بەریتانیا بۆ ئەمریکا، ناڕەزایەتیەکان دژی ترەمپ و مەی زیادی کردوە. وە بەدوای ئەوەی کە خەبەری ئەوە بڵاوبۆوە کە ترەمپ سەردانی بەریتانیا دەکات ناڕەزایەتی زیادی کردو داوا دەکرێت هاتنی ترەمپ بۆ بەریتانیا قەدەغە بکرێت و بۆ ئەمەش نزیکەی یەک ملیۆن نیو ئیمزا کۆکراوەتەوە کەرێگا نەدرێت ترمپ بێتە بەریتانیا.

هاوکات ئەمڕۆ خۆپیشاندانی ناڕەزایەتی لەبەریتانیا دژی هاتنی ترەمپ هەبوو، بەتایبە لەلەندەن کە لەکاتژمێر 6ی ئێوارەوە دەستی پێکرد، هەزاران کەس لەناوەندی شارو لەبەردەم ماڵی سەرۆک وەزیران تریزا مەیدا کۆبونەوە، کە ئەو شەقامە سەرەکیە لەهاتوچۆی پاس و سەیارە وهاتووچۆ بەسترا، کەخۆپیشاندان لەسەری تراڤێگار سکوێرەوە بەرەو دە داونین ستریت و بەرەو پەرلەمان بەپێی ئەمبەرو ئەوبەری شەقام و سەر محاجەرەکان بەخۆپیشاندەر و بەرزکردنەوەی لافتەو پلاکارتی دژی ترەمپ و مەی و وتنەوەی شیعارەکانی دژی ترەمپ ئەوە بوو کە بە دەنگی بەرزو بەئاشکرا هەموو بڵێن پەنابەر بەخێر بێی، هەروەها شیعارێکی کە بەدەنگی بەرزو بەئاشکرا نا بۆ ترەمپ و

ترەمپی راسیست و زۆر شیعاری تری دژی لەترەمپ و حکومەتەکەی بڕیاریان لەسەر داوە دەوترانەوە.

ئەگەرچی ئەم خۆپیشاندانەش وەک خۆپیشاندانی ژنان لە 21 ی کانونی دووەمدا کەلەلەندەن سەد هەزار کەس بەشداری کردو هاوکات لە زیاتر لە 670 شاری ئەمریکاو دنیادا خۆپیشاندانی چەند ملیۆن کەسی کرا، کە بە خۆپیشاندانی ژنان ناسرا دژی ترەمپ، لەسەر بانگەوازی حزبەکانی ئۆپۆزسیۆن و ئەمەی بەریتانیاش بەهەمانشێوە حزبی لەیبەری ئۆپۆزسیۆنی کۆنسێرڤەتیف لەپشتیەتی وەک لایەنی سەرەکەی، بەڵام هاوکات بزوتنەوەیەکی کۆمەڵایەتی فراوان لەکۆمەڵگاداهەیە بەژی ترەمپ و ئەم کارەی دوایی تریزا مەیش بەتایبەتی، کە ئۆپۆزسیۆن بەهرەبەرداری خۆی لێدەکات.
بەجیا لەوەی پلاکارتی جۆراوجۆری ئینسانی و دیفاع لەپەنابەر بەرزکرابۆوە، بەڵام شیعارەکانی دژی ترمپی راسیست و فاشیست و هەتا لافتەی سور کە ساڵی 1917 ی لەسەر نوسرابوو کەهێمایە بۆ شۆڕشی ئۆکتۆبەری 1917ی روسیا، کەکۆمەڵگا جارێکی کە پێویستی بە شۆڕشە بۆ وەڵام بەو هەلومەرجە لەجیهان و دژی ترەمپەکان.

وە قەرارە خۆپیشاندانی تر بەردەوام بکرێت و ئیمزاکان ئیدامەی هەیە تا ڕێگاگرتن لەترەمپ بۆ بەریتانیا و خۆپیشاندانی داهاتوویان داناوە لەبەردەم سەفارەتی ئەمەریکادا بکرێت، وە خەڵکەکە قسەیان لەوە دەکرد کە ئەو باسە چۆتە ناو پەرلەمانی بەریتانیا و کۆنسێرڤەتیف هەر سورە لەسەر هاتنی ترامپ و دەیانوت ئەگەر ڕێگایشی بدرێت بێت ئەوە هەر خۆپیشاندان بەردەوام دەبێت راستەوخۆ دژی ترەمپ و یەخەی ئەویش و مەی دەگیرێت.
خۆپیشاندانەکە بەسەدان میدیای جۆراوجۆری بەریتانی و دنیایی لێبوو کەڕوماڵی خۆپیشاندانەکەیان دەکرد.

30-1-2017

دیسان مەرگی تاڵی

کۆڵبەران..دیسان قوربانیانی دەستی نیزامی سەرمایە … نەجم محەمەد

بەداخەوە کۆمەڵێ کۆڵبەری هەژارو دەست کورت وزەحمەتکێش لەم وەرزی سەرمایەدا لە سنوورە بێ ڕەحم ودروستکراوەکانی (سەردەشت) ی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەهۆی هەرەسی بەفرەوە گیانیان لەدەست دا…ئەم ئینسانە زەحمەتکێشانە بۆسەیران وسە فاو گەشت و سێڵفی و وێنەگرتنی جوانی سروشت لەکاتی بەفربارینیدا ڕوویان نەکردبویە ئەوچیاودۆڵە بەڵکو بەدوی بژێوی و گەڕان بەدوی ناندا ڕویان کردبویە ئەوێ…ئەوان بەچلەی سەرما بەگڕەی گەرما..لەجوانی بەهارو ماتەمی پایزدا بەردەوام هەمیشە لەوێبوون وهیلاك و ماندووی ڕەنج بوون تاسفرەی ماڵەکانیان خاڵی نەبێ..تاماڵ ومناڵەکانیان بێ بەرگ نەبن..ئەوان لێرە ئازارو ناڕەحتیان دەچێشت تا گوڵی بزە لەسەرلێوی مناڵەکانیان گەشاوەبێ …تاژیانی ووردیلەکانیان حەساوەبێ ئەوان لێرە وەك ئاگر دەسوتان .وەك بەفردەتوانەوە تاوەکو ژیان ببەخشنە ئازیزەکانیان

.ئەم کۆڵبەرە ئازیزانە قوربانیانی دەستی نیزامی سەرمایەن ئەم نیزامە نائینسانیە ئەم ئینسانە ئازیزانە و ملیۆنەها ئینسانی تری لەسەرگۆی ئەم زەمینە موحتاج بەپارەو نانێك کردووە تاژیانی خۆی وهێزی کاری خۆی لەپێناویدا بفرۆشێت تاوەکو نان بەدەست بهێنێت ئەمە لەکاتێکدایە بەبارتەقای گەورەیی ئەم دونیا نابەرابەرە سەروەت وسامان هەیە کەبەشی هەموان بکات و لەهەموانیش زیاد بێت بەڵام سەرمایەداران لەپێناو قازانج پەرستی وکەڵەکەکردنی سەرمایەدا ژیانێکی ئینسانیانە و خۆشگوزەرانە بەم ئینسانانە ڕەوا نابینن وئینسان لەژیانێکی سەخت و مەمرە مەژیدا ڕادەگرن وموحتاج بەکارو پارەو نانێکی دەکەن وخۆشیان لەژیانێکی شاهانەو خۆشگوزەرانەدا ژیان دەگوزەرێنن..ئەم کۆڵبەرانەش ئینسانن و شایەنی ژیانێکی ئینسانیانە و خۆشگوزەرانەن کەشیاوی ئینسان بێ بۆ گەیشتنی ئینسانەکانیش بەژیانێکی ئینسانیانە و خۆشگوزەرانانە پێویستە خەبات بکەین دژی نەزم ونیزامی سەرمایەداری …پێویستە یەکگرتوو وڕێکخراو بین ..بژی ژیان ..بژی ئینسان …بژی کۆمەڵگای یەکسان ..بمرێ نیزامی سەرمایەداری کەسەرچاوەی هەموو مەینەت و دەردوئازاری..

غەوار … پشکۆ ناکام

– هەلەو، بەڵێ فەرموو..

– ڕۆڵە گیان من باوکتم،لە بەهەشتەوە قسەت لەگەڵ ئەکەم....................... ..

-بابە گیان ، ببورە دەنگتم نەناسی□وە، لە هەشتاکانەوە، لەو کاتەی شەهید بویت دەنگت نەبوە ،،،،

– ڕۆڵە چیبکەم، منیش سەر قاڵی ڕۆتینی ڕۆژانەی بەهەشتم، تۆ پێم بڵێ : ئەو جاشانەی منیان شەهید کرد چییان بەسەر هات و هەقی منیان لێکرایەوە!

– ئەی چۆن بابە گیان، یەکێکیان ئامر لیوایە، دوانی تریان زابتی گەورەن، یەکێکی تر تاجیرە و لەسەر پارە سەرخەو ئەشکێنێ،،وابزانم دانەیەکیشیان ڕاوێژ ک…ئا ..ئەوەیە،،یەکێکی تریان لە بەینی تورکیا و یۆنان خنکا..وابزانم ئەو چوو بۆ جەهەننەم بۆیە تۆ سودفەت نەکردوە….

– یەعنی چی ! ئەوان دەستیان بە خوێنی من سوور بوو،،،!.............................

– ئەوە شیعاراتی کۆن بوو،، ئەمڕۆ کوڕ ئەوەیە دەستی زەرد یان سەوز بکات........ ..

– دەک بەزیا نەبێ، کار وا بڕوات قەت سەربەخۆ نابین...............................

– خەمت نەبێ بابە گیان، دەمێکە سەربەخۆین، ڕەنگە ئاگات لێ نەبێت لە ۳۱/ی ئابەوە سەربەخۆین،،......

-سی و ی□کی ئاب چی□ □□□□ ؟...

– ئ□و سا□□ ل□س□ر ه□ول□ر ش□□ بوو، حیزب□ک کارتی سووری وەرگرت و کرایە دەرەوە

… کە ویستی بگەڕێتەوە سەیری کرد فیشەکی لێ بڕاوە، ئیتر لەگەڵ جەیشی"زێڕە"

ڕێککەوت و لەسەر نەزەرییەی برایەتی کورد و عەرەب خۆیان کردەوە بە شارا و تا ئێستا دای کوتاوە…

– کەواتە کوردستانی گەورە فت...

.- ....نا بابە گیان وامەڵێ، ئێستا لە بەینی دوو پارچەی کوردستانا چاڵی وا گەورە هەڵکەنراوە هەر مەپرس…ل□ هەردوو شەڕی عالەمیا ڕوی نەیاوە......

– جا ڕۆڵە چاڵ بۆ چیە ؟...

– بۆ ئەوەی ناحەزانی کورد ئەم دیو و ئەو دیو بە ئاسانی نەکەن

....

– ئەمە مەهزەلەیە کوڕم، ئەی مەسەلەی دیموکراسی کە زۆر باس ئەکرێت ..!......

– بەگە بە بەگەی هاتەتە دی، دیموکراسی ئەوەنە بە هەزە ئەبەت سەرۆکی پارلەمان و خەڵکی تریش ئیحترامی ڕای ئازادی سەیتەرەکان بگرن و بەرەو ماڵەوە بەگ دابنێن..

– دەک خوا بیبەخشێت، پێم بڵێ ئێستا وەزع و گوزەرانی ژیانتان چۆنە، بیستومە شوکر ئێستا نەوت هەیە و هەرێم دەوڵەمەندە..جگە لەوەش باسی گاز یش ئەکرێت....

– بەڵێ..بەڵێ..هەرێم لە ڕیزی یابان و نەرویجە..حکومەتەکەشمان ئەوەندە ئاقڵە....

بیری لە ڕۆژی تەنگانەش کردەتەوە، بۆیە پاشەکەوت ئەکات و چوار مانگ مساویە بە یەک مانگی معاش، جگە لەوەش نەوەک"مالکی" شەڕی هەرێم بکات چەن ملیاردە دۆلارێک لە خاریج شاردراوەتەوە تا لە شەڕی هەرێم و مالیکیا فریامان بکەوێت، نابێ کەسیش ! بزانێ ئەو پارانە لە کوێن، نەبادا زەفەری پێ بدرێت......

– ئە..ئە..تێئەگەم [illegible]، یەعنی نەبوونی هەموتانی گرتەتەوە.............................

– بەڵێ، وەک وایە، سەرۆکی حکومەت بە پاسکیل دەوام ئەکات، وەزیرەکان بە ..

هەروەهاش.. سەرکردایەتی حیزبەکان بە پاس، خواپیاوەکان ئیجازەن لە ماڵەوە......

سەرۆکایەتی هەرێم بە پارەی ئەوقاف ئەژی! تەنانەت ئەو پارەیەی بە ناوی داعیشەوە وەرئەگیرێت، ئەخرێتە ئەو لاوە نەوەک داعیش حەلقەی دووەمی هەبێت .. ..

– کوڕی خۆم وادیارە ماڵی کورد تێکچووە.......................................

– واللە بابە گیان ماڵی کورد دەرگا و پەنجەرەیشی پێوە نەماوە،........................

– بۆ وا کوڕی خۆم ؟ ....

– لەبەر خاتری کورسی و نەفەرێک..

– کام کورسی و کام نەفەر ؟

– بابە گیان، ئەو سوئالە تەرک بکە، دەستیان ناگاتە تۆ دەستیان ئەگاتە من،، تۆ پێم بڵێ ، بەهەشت خۆشە ..؟ .

– خراپ نیە ،، بەس خەمی ئێوەمە..

– خەمی ئێمەت نەبێت، وەعدیان یاوە ئێرە بکەن بە "دوبەی"..

– کوڕم دوبەی وا نایەتە دی..

– یەعنی بابـە ئێوە لەو دوورەوە ئەزانن یان ئەمانەی هەرێم.!.
– ڕۆڵە گیان ئەبـێ بـڕۆم مەوعیدێکی زەروریم هەیە.. دواتر بـە تەفسیڵ قسە ئەکەین
– زۆر باشە بـەس هەوڵ بـە زۆر بـەزەقی قسە مەکە و بـە "جفرە" بـێت، باشترە........
– بـۆ کوڕی خۆم ؟
– نەوەک ئاس... ئاسی.. ئا.. خراپ لێکی باتـەوە..
– زۆر باشە کوڕی خۆم با لەسەر من تووشی گێچەڵ نەبیت.. جارێ خوا حافیز..
– خوا حافیز بابـە گیان، سڵاو بگەیەنە بـە ئەهلی بـەهەشت..
– تۆش بـە بـەهەشتەکەی لای خۆتان..
===
سەرچاوەی ئەم تەنزە ، سکێچێکی هونەرمەندی بـەناوبانگی سوری"غەوار/ درید